

JÓZSEF FŐHERCEG BESZÉDE.

József főherceg, akinek a palotája előtt tegnap este nagy tüntetés volt a háború mellett, — ami nyilván szokatlan és ritka dolog Budapesten — beszédet intézett a néphez. Az érdekes beszéd hiteles szövege ez:

— Öfelsége a király parancsából minden magyar embernek kötelessége, hogy fegyverbe álljon s a hadilobogó alatt vonuljon az

ellenség ellen. Ezt a parancsot sehol úgy nem teljesítették, mint itt Magyarországon! S a lellem örömmel látja azt a páratlan lelkesedést, azt az örömet, amelyet a megtorló háború híre keltett. A magam részéről köszönöm az ovációt, köszönöm a kitüntető figyelmet, rajta leszek, hogy ezt kiérdemljem a jövőben is. Éljen a király! Éljen a haza!

Németország ultimátuma.

Vilmos császár Berlinben.

Berlin, július 27. A német főváros, a mely vasárnap rendesen kihalt, tegnap olyan élénk volt, amilyen még a tavalyi jubileumi napok idején sem. A Lokalanzeiger olvasóterme előtt óriási tömeg leste a legújabb híreket. Az orosz és francia nagykövetség és a szerb követség előtt megerősített rendőrcsapatok álltak. Mikor egy katonai zenekar a királyi parkon áthaladt és az osztrák néphimnuszot játszotta, a sok ezernyi tömeget leirhatatlan lelkesedés fogta el. A tömeg elénekelte a Gotterhaltét, azután lelkesen tüntetett a monarchia mellett.

— Éljen Ferenc József! Éljen Vilmos császár! Éljen a monarchia! — kiáltozta a lelkes tömeg.

A Wolf-ügynökség jelentése szerint Vilmos császár néhány nappal előbb tér vissza északi útjáról, mint tervezte és még hétfőn Berlinbe érkezik. Drezdából jelentik, hogy a szász király megszakította sandi tartózkodását és visszatért Drezdába. A wildbad-württembergi fürdő közönsége tegnap este — mikor a diplomáciai viszony megszakításáról hírt kapott és a katonazenekar a Gotterhaltét játszotta — megénekelte a néphimnusz.

Berlin, július 27. A Berliner Tageblatt rendkívüli kiadása jelenti, hogy Vilmos császár északi tengeri útjáról visszatérőben még utközben elhagyta a Hohenzollern-yachtot és a Rostock nevű cirkálóra szállt, hogy a leggyorsabban visszatérjen Berlinbe.

Németország semlegességet követel.

Berlin, július 27. Németország párisi, londoni és szentpétervári nagykövetei utasítást kaptak, hogy csütörtöki eljárásukat az entente tagjainál megismételjék. A német birodalom tudvalevőleg közölte a háromi nagyhatalom külügyi kormányával, hogy nem fogja tűrni, hogy a monarchia és Szerbia konfliktusába bárki beavatkozzék. Miután azonban belgrádi jelentések szerint Szerbia szentpétervári biztatásra tagadta meg a monarchia követeléseinek teljesítését, Németország új diplomáciai lépést tart szükségesnek. A német birodalom nagykövetei megjelentek Párisban, Londonban és Szentpétervárott a külügyi hivatalokban és az entente nagyhatalmaktól határozott semlegességet követeltek.

Pourtalés gróf, a birodalom szentpétervári nagykövete külön és hangsúlyozottan követelte a semlegességi nyilatkozatot Oroszországtól. A követelésnek valósággal ultimátum jellege van.

Németország kedden déli tizenkét óráig elvárja a semlegességi nyilatkozatot,

ellenkező esetben teljesíteni fogja szövetségesé iránt való kötelességét.

Berlinben azt hiszik, hogy Oroszország enged a nyomásnak és teljesíteni fogja Németország követelését.

MÉG EGYRE MENEKÜLNEK.

Zimony, július 27. Az Arad és Zrínyi Miklós-gőzösökön Belgrádból háromezeröttszáz osztrák és magyar alattvaló érkezett Zimonyból, akik részint vasuton, részint hajón tovább utaztak. Belgrádból még körülbelül kilencszáz osztrák és magyar állampolgár maradt vissza, akiket ma hoznak Zimonyba.

Orosz készülődés.

A Berlinben tartózkodó és a varsói hadtesthez tartozó orosz tartalékosok a tegnapi nap folyamán távirati behívókat kaptak. Mint most jelentik, a behívások azonnalra szólnak. Tegnap több száz ilyen orosz tartalékos hagyta el Berlint. Ma már más hadtesthez tartozók is kaptak behívókat.

Bukarest, július 27. A Facla című esti lap azt írja, hogy a háború elkerülhetetlené vált. Ausztria-Magyarország Oroszország passzivitásával számít, de azt is számításba veszi, hogy északi hatalmas ellensége nem készült fel s ezzel a gyors elhatározással és döntő lépéssel Ausztria-Magyarország esetleg Oroszország akaratára ellenére is passzivitásra kényszerítheti ellenfelét.

STATÁRIUM PÉTERVÁROTT.

Pétervár, július 27. A városban kihirdették a rendkívüli védelmi állapotot. A városkapitány hirdetményt bocsátott ki, a melyben felsorolja azokat a bűntetteket, a melyek elkövetőit katonai bíróság elé állítja. Fel vannak sorolva továbbá azok a vétsek is, amelyeket közigazgatási uton büntetnek.

EGY FRANCIA KÖVET A HÁBORURÓL.

Bukarest, július 27. Az Adeverul tudósítója előtt Blondel bukaresti francia követ így nyilatkozott a helyzetről:

— A háború ma már elkerülhetetlen. Az európai hatalmak mindent elkövettek, hogy a helyzetet tisztázzák. Ezek a fáradozások teljesen eredménytelenek maradtak. Ausztria-Magyarország szombat esti lépésével a diplomácia munkája megszűnt s a kérdés ma már a fegyverekkel döntendő el.

A francia követ rendkívül pesszimisztikusan látja a helyzetet.

PÁRIS ÉLTETI AZ OROSZOKAT.

Páris, július 27. A Place de la Concordeon tegnap este kisebb csoportok a hadsereget, Franciaországot és Oroszországot él-

tették, a Marseillaise hangja mellett. A rendőrség szétszórta a tüntetőket. A boulevardokon élénk élet volt egész este. A kávéházak terraszain nyüzsgött a közönség és élénken tárgyalta a válságot. Nagy tömegek állnak a szerkesztőségek előtt. A rendőrség minden óvintézkedést megtett arra, hogy a követések előtt ne lehessen tüntetés.

MONTENEGRÓ MOZGÓSIT.

Cettinje, július 26. A koronatanács elhatározta az általános mozgósítást.

VILÁGHÁBORU RÉME KISÉRT.

A Frankfurter Zeitung írja: Oroszország pénzügyi helyzete sokkal kedvezőlenebb az idén, mint még egy évvel ezelőtt is, azután meg a belső forrongás, amely csak kedvező alkalomra vár, hogy a legutóbbi forradalmat hathatósan folytassa és amely az utóbbi hetek munkászavargásaiban kellemetlenül meg nyilatkozott. Másrészt persze ott van a szláv testvériség érzése és az orosz nacionalizmus, amely mostanában erős hullámokat csap és amelyet az orosz politikában nem szabad számításra kívül hagyni. Ez a két tényező egyszer már belesodorta a török háborúba a vonakodó kormányt és alapjában a mai kormány kevésbé ellenállóképességű a nacionalista hangulat ilyen föllángolásával szemben. Ha — aminek a lehetősége valóban megvan — az egész Balkán lángot vet, akkor körülbelül biztos, hogy Oroszországot magával ragadja a háborús hangulat és a további fejlemények maguktól megadódnak. Akkor az következik, amit Bismarck mindig elhárítani igyekezett: Európa az Uraltól a Pyrenaeusokig, Jütlandtól Szicília déli csucsáig lángokban fog állni és olyan háború üt ki, amelyet még nem látott a világ.

De éppen a szerencsétlenségnek, az életben és kultúrájában való pusztulásnak, a mely a háborúnak következménye, tártán — úgy hihetnők — ebben a pillanatban észreveteti a népek vezéreivel azt az óriási felelősséget, amelyet döntésükkkel magukra vesznek. Semmiféle nemzeti presztizs nem elég annak a borzalomnak az előidézésére, amely ilyen háborúval jár. Szerbia is kiegészítheti még első feleletét és hozzáfűzzük, hogy az a véleményünk a történetek után, miszerint ezt nem fogja megtenni. De a Néva, a Szajna, Berlin, London és Róma államférfiai legalább azt a célt tartsák szemük előtt, hogy a Balkán egyik zugának ezt a tüzet ne engedjék világveszedelemmé lobbanni.

A Frankfurter Zeitung tendenciózus fordításnak mondja a Times pétervári tudósítójának fenyegető magántáviratát a hivatalos Oroszország harcias szándékáról és hozzáteszi, hogy a Times fenyegetésétől sem Ausztria-Magyarország, sem a dunai monarchia mögött állók nem fognak megijedni.

Békeremény Párisban.

Páris, július 27. Ausztria-Magyarország és Szerbia konfliktusa rendkívül élénken foglalkoztatja a francia diplomáciát, amely mindenáron a béke megmentésére, illetőleg a háború lokalizálására törekszik. Diplomáciai körökben az a fölfogás, hogy az európai hatalmak békeszeretete nem fogja megengedni a fegyveres konfliktus kiélesítését. A történetek után a háborút nem lehet többé már megakadályozni, de még nem vészett el annak a reménye, hogy a háborút lokalizálni fogják. Báró Schön német nagykövet megjelent Bienvenu-Martin francia közoktatásügyi miniszternél, aki jelenleg Viviani miniszterelnököt helyettesíti, és felajánlotta közvetítését a monarchia és Szerbia közt kitört konfliktus ügyében.